

Tranås kommun

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Holavedsgymnasiet SCD i Tranås
kommun

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Tranås kommun en anmärkning avseende brister i individuella studieplaner för elever som läser introduktionsprogram samt avseende brister i skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling. Tranås kommun ska senast den **15 augusti 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisningen och lärande samt bedömning och betygssättning.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Holavedsgymnasiet SCD under våren 2022. Tillsynen av skolenheten omfattar *undervisning och lärande, introduktionsprogram, bedömning och betygssättning* samt *åtgärder mot kränkande behandling* och bygger på information som huvudmannen inkommit med inför tillsynen samt digitala intervjuer som genomfördes den 19-20 januari 2022.

Skälen för beslut om anmärkning

Individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av ett 30-tal individuella studieplaner för elever på skolans fyra introduktionsprogram. Av flertalet individuella studieplaner framgår inte vad som är målet med elevernas studier eller hur länge eleverna ska läsa. Av majoriteten av de individuella studieplanerna framgår inte vilka grundskoleämnen eleverna har fått godkända betyg i och det framgår inte heller vilka grundskoleämnen eleverna ska läsa för att nå målet med sina studier. Flera individuella studieplaner innehåller anteckningar om att betyg har "lästs upp" utan förklaring om vad det betyder.

Studie- och yrkesvägledare (SYV) uppger att det är de, tillsammans med lärare och rektorn, som är ansvariga för elevernas individuella studieplaner. De säger att systemet de använder innebär stora begränsningar och att de inte kan skriva in mål eller syfte med elevernas studier i studieplanerna och att den informationen därför inte framgår av elevernas individuella studieplaner. De säger vidare att det inte går att skriva in om eleven exempelvis avbryter en kurs eller vilka delar av en kurs eller ett ämne som eleverna klarat. SYV uppger vidare att det inte går att lägga in vilket år eleverna läser och att de behöver anteckna sådan information på andra ställen (utanför den individuella studieplanen). SYV uppger att de har god insikt i vad eleverna har läst, vad eleverna har kvar att läsa och att de individuella studieplanerna revideras kontinuerligt under läsåret tillsammans med eleverna. SYV uppger att på grund av svårigheterna i det digitala systemet gör de egna anteckningar i elevernas studieplaner och för även anteckningar i pappersform, utanför de individuella studieplanerna. SYV uppger vidare att de har tid att träffa eleverna och prata om studieplanerna och göra revideringar. På fråga om det av de individuella studieplanerna framgår hur länge eleverna ska läsa svarar SYV att det inte gör det, utan man kan utläsa det genom att titta på vad som är slutdatum för de olika kurserna och vilken klass eleven tillhör. På fråga vad "läst upp betyg" betyder svarar SYV att det är en kommentar de skriver för att det av den individuella studieplanen ska framgå att eleven har läst det ämnet tidigare, att betyget på kursen tagits bort och att eleven läser ämnet igen. SYV uppger att de tagit upp svårigheten och problematiken kring de individuella studieplanerna för introduktionsprogrammen individuellt alternativ (IMA) och språkintröktion (IMS) med rektorn, men uppger att de inte vet om rektorn är medveten om att elevernas individuella studieplaner är otydliga.

Biträdande rektorn uppger att SYV har påpekat problem med de individuella studieplanerna i flera år. Hen säger att man exempelvis inte kan se vilken nivå en elev läser grundskoleämnen på i de individuella studieplanerna. Biträdande rektorn säger först att det framgår mål och längd i elevernas studieplaner genom anteckningar som är gjorda av SYV, men ändrar sig sedan till att det är längden på kurserna som framgår i de individuella studieplanerna och inte längden på elevernas studier. Biträdande rektorn uppger vidare att det är SYV och rektorn som är ansvariga för elevernas individuella studieplaner.

Rektorn säger att det är SYV som är ansvarig för de individuella studieplanerna. Hen säger att det kanske är rektorn som är ansvarig enligt skollagen, men att det hos dem är SYV som är ansvarig. Rektorn säger att förändringar som sker i individuella studieplaner nästan alltid görs i dialog med rektorn, men att det är biträdande rektor som är ansvarig för och tar beslut om IMS- och IMA-elevens individuella studieplaner. Rektorn säger vidare att de haft svårigheter med hur skolans digitala system stämmer överens med studieplanerna och att det finns begränsningar i den digitala plattformen.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 7 § gymnasieförordningen (2010:2039) ska en elevs individuella studieplan bland annat innehålla uppgifter om de val av kurser eleven har gjort och, när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen. För en elev som går ett introduktionsprogram ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter

om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:183 s. 84 och s 96) framgår bl.a. följande: Gymnasieskolans introduktionsprogram saknar nationellt fastställda examensmål och programmens struktur och innehåll dvs. vilka grundskoleämnen och gymnasiekurser som ingår i elevernas utbildning är inte reglerat i detalj. Det framgår också att gemensamt för introduktionsprogrammen är att utbildningen ska utformas utifrån elevens behov och förutsättningar, men då krävs att dessa behov och förutsättningar bättre tydliggörs i den individuella studieplanen som ska upprättas för varje elev. Vidare framgår att den individuella studieplanen således är en mer preciserad beskrivning av syfte, längd och innehåll när det gäller den enskilde elevens utbildning. Eftersom introduktionsprogrammen saknar nationella examensmål behöver det vara tydligt för en elev som går på ett introduktionsprogram vad utbildningen ska syfta till och hur utbildningen planerats för att eleven ska få förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram på Holavedsgymnasiet SCD. Skolinspektionens utredning visar att det av elevernas individuella studieplaner inte framgår information om utbildningens mål och längd. Av de individuella studieplanerna framgår inte heller vilket eller vilka grundskoleämnen eleverna har läst eller behöver läsa för att nå målet med sina studier.

Mot bakgrund av att det i ärendet framkommer uppgifter om att det är SYV och biträdande rektorn som är ansvarig för de individuella studieplanerna för elever på introduktionsprogram vill Skolinspektionen därutöver informera om att det är rektorn som enligt 2 kap. 10 § skollagen har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Att rektorn får uppdra åt en anställd att fullgöra vissa ledningsuppgifter och fatta beslut i vissa frågor, fråntar inte rektorn detta ansvar.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen bedömer att det förhållandet att elevers individuella studieplaner på Holavedsgymnasiet SCD inte innehåller de uppgifter som författningarna kräver är en brist. Mot bakgrund av att utredningen visar att SYV besitter information och för anteckningar i parallella system och att de individuella studieplanerna kontinuerligt revideras tillsammans med eleverna konstaterar Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig och tilldelar därför Tranås kommun en anmärkning.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen redovisar i inskickat material att trygghetsteamet presenterar sig i alla klasser i år 1 och att de genomför klassgemensamma aktiviteter vid skolstart och löpande under året i syfte att förebygga kränkande behandling. Det framgår även att mentorer, elevhälsan, specialpedagog, SYV och rektorn träffas en gång per månad där inventering av klassrumsklimat görs och där eventuella kränkningar fångas upp.

Flera elever från olika program och årskurser ger i intervjuer exempel på verbala kränkningar som förekommer på skolan. Några elever ger exempel på såväl rasistiska uttalanden som homofobiska kommentarer som är sagda av elever. Några elever säger att uttalande om exempelvis hudfärg eller sexuell läggning sker så ofta som varje vecka. Flera elever säger att de tar upp händelser som sker både med lärare, mentorer och med rektorn, men att de upplever att "det inte händer någonting". Några elever uppger att det sker fler incidenter på skolan nu än tidigare.

Flera lärare säger att de inte tror att alla kränkningar anmäls och att de kanske inte anmäler kränkande behandling "lika friskt" som de borde göra. Lärare uppger att det inte sker så många incidenter på deras enhet, men att de just nu förtydligar rutinerna kring anmälan om kränkande behandling. Samtliga intervjuade lärare uppger att de tar tag i incidenter eller kränkningar som de ser, men ger olika svar på frågor kring hur anmälan om kränkande behandling ska ske. Några säger att de tar incidenter muntligt med trygghetsteamet, elevhälsoteamet (EHT) eller rektorn. Några lärare säger att det är uttalat att de ska anmäla i skolans digitala system, men att systemet är nytt och att lärarna nog är olika bra på att göra det. De säger vidare att kränkningar ska dokumenteras i kommunen, men att de inte är säkra på hur det görs. En lärare uppger att det inträffat flera incidenter innevarande termin, men av samtliga intervjuer uppger endast en lärare att hen gjort en anmälan om kränkande behandling det här läsåret. Lärare uppger dock att de diskuterar kränkande behandling i personalgruppen, så som vad som är en kränkning och frågor kring kränkande behandling, som de sedan tar upp med sina mentorsgrupper. Flera lärare uppger vidare att de har god hjälp och stöd av trygghetsteamet och att de får hjälp både vid incidenter som sker och i det förebyggande arbetet med övningar och diskussionsfrågor att ta upp med mentorsgruppen. Av intervjuer med lärare och personal från elevhälsan framgår även att man på skolan årligen genomför enkäter kring studiero, trygghet och trivsel där det ingår frågor om kränkande behandling. Skolans personal säger att de inte sett några tecken eller tendenser på att de skulle behöva arbeta mer med kränkande behandling och säger att de tittat på enkätresultat på gemensamma personalkonferenser.

Representanter för elevhälsan och trygghetsteamet säger i intervjuer att alla kränkningar inte anmäls. De säger att systemet som de ska anmäla kränkningar i är nytt och att det kan vara därför som lärare inte anmäler allt. De säger vidare att de har identifierat nu i höst att alla kränkningar inte anmäls i systemet och uppger att det inte har kommit in några anmälningar om kränkande behandling i systemet under

innevarande läsår. De säger vidare att det har skett kränkningar som de känner till, men att dessa inte kommit in i systemet. På fråga om det är tydligt för skolans personal att anmälan om kränkande behandling ska gå till rektorn svarar representanter för elevhälsan att de inte tror att alla lärare vet hur anmälan ska gå till och att det är en otydlig rutin.

Biträdande rektorn uppger att hen inte tror att alla lärare anmäler alla kränkningar. Hen säger att hen tror att det är uttalat att personal ska vända sig till trygghetsteamet om de får kännedom om att det sker kränkningar. På fråga om rektorn får vetskap om kränkingsanmälningar som kommer till trygghetsteamet svarar biträdande rektorn att det inte fungerar så att rektorn får en anmälan, men att biträdande rektorn har fått mejl av trygghetsteamet om vilka insatser och åtgärder som ska vidtas i olika klasser. På fråga om ansvarig rektor får reda på de kränkningar som sker på skolan svarar biträdande rektorn att rektorn säkert inte får kännedom om alla, men att hen tror att en del lärare går direkt till EHT med kränkningar som rektorn inte får kännedom om. Biträdande rektorn säger att skolledningen måste bli bättre på att uppmana personalen att anmäla kränkningar. Hen säger vidare att skolenheten inte riktigt har någon rutin kring att anmäla kränkningar och att det har varit uppe i ledningsgruppen som något de behöver ta ett omtag kring.

Rektorn uppger i intervju att rutinen kring kränkande behandling är att lärarna ska anmäla i skolans digitala system när de får kännedom om att en elev känner sig kränkt. Om lärare eller skolpersonal inte kan göra det själv kan de komma till EHT eller till rektorn. På fråga om lärarna känner till att rutinen är sådan, svarar rektorn att lärarna inte har haft fog för att anmäla kränkningar, men att det kan vara så att de är osäkra på rutinen. Rektorn uppger vidare att de haft diskussioner om kränkningar i programgrupper, ofta på förekommen anledning. På fråga om de kränkingsärenden som sker anmäls svarar rektorn att det inte finns något facit om när man ska anmäla och att det säkert finns fall där personal borde anmält men inte gjort det. På fråga vad som är rutinen kring de kränkningar som kommer till trygghetsteamet svarar rektorn att hen inte vet om det finns något nedskrivet kring om trygghetsteamet även ska informera rektorn, men att rektorerna på skolan har regelbunden kontakt och avstämningar med trygghetsteamet. Rektorn uppger att hen utgår ifrån att hen får information om de elever, som går på hens enhet, anser sig utsatta för kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i

förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler detta till rektorn.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen bedömer att det förhållandet att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler det till rektorn är en brist. Mot bakgrund av att utredningen visar att det i övrigt pågår ett arbete för att förebygga kränkande behandling på skolan, som bygger på en kartläggning av identifierade behov, konstaterar Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig och tilldelar därför Tranås kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning och lärande

Undervisningen utgår från och omfattar ämnesplaner och examensmålen för respektive nationellt program

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickat material framgår att det finns en lärare som är utsedd till ämnesansvarig i vardera ämneslagen. Ämnesansvarig leder ämneslagen på avsatt tid varje månad för att diskutera frågor som kursinnehåll, upplägg och genomförande av undervisningen. Det beskrivna upplägget och att arbetet genomförs på ett sådant sätt bekräftas av lärare i intervju. Vidare ger rektorn exempel på att skolan infört "YRK"-stöd och förstärkt mentorskap för skolans yrkeslärare i syfte att planera och utveckla undervisningen, vilket bekräftas av yrkeslärare i intervjuer.

Rättslig reglering

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning (4 kap. 1 § gymnasieförordning, bilaga 1 till gymnasieförordningen samt bilaga 2 till skollagen). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program). För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka

kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår kunskapskrav för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betyg och bedömning

Lärare bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med såväl elever som lärare framgår att elevers kunskaper bedöms genom olika examinationsformer såväl skriftligt som muntligt och genom praktiska moment. Elever säger i intervjuer att lärare använder skolans digitala system där det finns matriser som lärare går igenom med eleverna. Elever säger vidare att lärare berättar hur de ligger till kunskapsmässigt samt att vissa lärare gör det återkommande och att andra lärare berättar för dem när de frågar. Av intervjuer med lärare framgår vidare att de har bedömningssamtal i sina ämneslag och/eller programlag. Lärare ger även exempel på att de på vissa program har mentorer för nya lärare, för att säkerställa likvärdig bedömning, samt att de har vissa samarbeten med skolor i andra kommuner. Rektorn uppger i intervju att hen känner sig trygg i att lärare sätter korrekta betyg. Hen säger att lärarna jobbar med matriser utifrån kunskapskraven i sina respektive grupper och att hen har förtroende för lärarna. Rektorn bekräftar även att skolan tillsatt handledare/mentorer till nya lärare.

Rättslig reglering

Av 15 kap 24 § skollagen framgår att betyg ska bestämmas med hjälp av de kunskapskrav som har föreskrivits för en kurs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kunskapskrav. Regeringen har genom förordning (2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11) meddelat föreskrifter som hur betygsättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella kunskapskrav som finns för varje kurs. Läraren ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs. Läraren ska utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Viveka Berglund.

Carolin Backlund har varit föredragande i ärendet. I ärendet har även utredare Eleonore Lindén medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Holavedsgymnasiet SCD

Fakta om Holavedsgymnasiet SCD

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Holavedsgymnasiet SCD i Tranås kommun under våren 2022. Holavedsgymnasiet SCD besöktes av Skolinspektionen mellan den 19-20 januari 2022.

Skolenheten Holavedsgymnasiet SCD har vid tillsynstillfället 310 inskrivna elever enligt rektorns redovisning. Enheten bedriver utbildning på Ekonomiprogrammet, El- och energiprogrammet, Fordon- och transportprogrammet, Hantverksprogrammet, Industriprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet och samtliga fyra introduktionsprogram (Individuellt alternativ (IMA), Språkintröduktion (IMS), Programinriktat val (IMV) och Yrkesintröduktion (IMY)). Skolenheten leds av en rektor.